

. Ἀπὸ τὴν Ποντιακὴ Λαογραφία

. Σ Η Μ Α

Ο.- " Ἡ Ποντιακὴ παράδοση συνεχίζεται καὶ σήμερα " - Τὴν ἐμπομπὴ αὐτὴ γράφει ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης.

. τὸ σῆμα σβῆνει

Ἡ Ποντιακὴ παράδοση δὲν σταμάτησε τὴν πορεία της μὲ τὸ ξερρίζωμα τῶν Ποντίων τὸ 1922 ἀπὸ τίς προαιώνιες ἐστίες τους. Τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ τραγούδια καὶ οἱ χοροί, ὅπως τότε, ἔτσι καὶ τώρα ἀποτελοῦν χαρκτηριστικὰ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας. Στὰ Ποντιακὰ χωριά τῆς πατρίδας μας ἡ ζωὴ ἔχει τίς ἴδιες περίπου συναισθηματικὲς ἐκδηλώσεις. Ἡ Ποντιακὴ νεολαία, ἐνῶ δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, ζῇ καὶ παραδοσιακά.

Θὰ ἀναφερθοῦμε στὴν ἀρχὴ σὲ ἓνα μικρὸ χωριὸ τοῦ Κιλίκis. Ὁ "Ἅγιος Μᾶρκος ἢ Πέτκοβο". Ἐδῶ τὰ Ποντιακὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, οἱ χοροί καὶ τὰ τραγούδια ἔμειναν ἀναλύωτα. Ἄν κανεὶς ἐπισκεφθῇ τὸν "Ἅγιο Μᾶρκο, τὸ Πέτκοβο, μέρα γιορτῆς ἢ καὶ ἀπλῇ Κυριακῇ, θὰ ἀντικρύσῃ μιὰ ζωὴ ἀπόλυτα παραδοσιακῇ. Ἀπὸ τὸ πρῶν κιόλας οἱ κοπέλλες σκουπίζουν τίς αὐλές τῶν σπιτιῶν. Ἡ προσέλευση στὴ ἐκκλησίαν ἀθρόα. Οἱ εὐλαβικοὶ κᾶτοικοι παρακολουθοῦν μὲ κατάνυξη τὴν θείαν Λειτουργίαν. Καὶ τὸ ἀπόγευμα στήνεται ὁ χορὸς. Ποντιακοὶ χοροὶ καὶ τραγούδια. Ἀντιλαλεῖ ὁ ἦχος τῆς λύρας καὶ τὸ ὀλόγλυκο τραγούδι θυμίζει τὴν παλαιὰ πατρίδα. Ἀπὸ τὴν Μούζενα καὶ ἀπὸ τὴν Ματσούνα οἱ κᾶτοικοι τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Οἱ χαρές καὶ οἱ καῦμοί, οἱ συναισθηματισμοί, ὁ ἀνθρωπισμός, ὅλα, ὅπως καὶ πρῶτα, ἔτσι καὶ τώρα προβάλλουν μὲ τὴν εὐκαιρίαν μιᾶς ὁμαδικῆς ἐκδηλώσεως.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Πολύ κοντὰ στὸν Ἅγιο Μᾶρκο Κιλίκis βρίσκεται τὸ χωριὸ Ἅγιος Ἀντώνιος, Λέλοβο. Πιὸ πέρα ἐπὶ τῆς ὁροσειρᾶς " Κρούσια " τὸ χωριὸ Ποντοκερασιά, Παπράτ μὲ τὸ παλιό. Καὶ στὰ δυὸ αὐτὰ χωριά οἱ περισσότεροι κᾶτοικοι προέρχονται ἀπὸ τὴν περιοχὴ Κάρς. Στὴν Ποντοκερασιά ὑπάρχουν ἀρειετές οἰκογένειες ἀπὸ τὴν περιοχὴ Ὄφης τοῦς Πόντου. Τόσο στὸν Ἅγιο Ἀντώνιο ὅσο καὶ στὴν Ποντοκερασιά ἡ Ποντιακὴ ζωὴ ἀπὸ ἄποψη παραδοσιακῆ διατηρεῖ τὸ παλιό της χρῶμα. Ὅπως στὸν Ἅγιο Μᾶρκο, ἔτσι καὶ στὸν Ἅγιο Ἀντώνιο καὶ τὴν Ποντοκερασιά, ἡ ζωὴ παρουσιάζει κάποια ἰδιαίτερη γραφικότητα, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ περιοχὴ εἶναι ὀρεινὴ. Εἶναι ἡ περιοχὴ Κρουσίων, ὅπου τὸ ἔδαφος εὐνοεῖ κυρίως τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ καπνοῦ βέβαια. Πάνω στὰ ὁμορφα βουνὰ ὁ τσοπάνης ζῇ μέσ' στὴ μοναξιά του τὸν ἔρωτά του. Μέσα ἀπὸ τὴ φλογισμένη καρδιά του βγαίνει τὸ τραγού-

δι τῆς ἀγάπης.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Πιό κάτω από τήν Ποντοκερασιά εἶναι τό χωριό Παρόχθιο. Ποντοκερασιά καί Παρόχθιο ἀποτελοῦν μιά Κοινότητα μέ ἔδρα τό Παρόχθιο. Καί ἐδῶ ἡ ζωή γραφική. Οἱ κάτοικοι προέρχονται ἀπό διάφορες περιοχές τοῦ Πόντου. "Αἱτιοὶ δουλευτές καί πιστοί στίς παραδόσεις μοχθοῦν τίμια γι τήν ἀτομική τους εὐτυχία, ἀλλά καί γιά τήν εὐτυχία καί τήν πρόοδο το συνόλου.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ἐάν τώρα θέλωμε νά ὁλοκληρώσωμε τήν περιγραφή μας γιά τό λεκανοπέδιο τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῶν Κρουσίων, πρέπει νά ἀναφέρωμε καί τά ἐξῆς Ποντιακά χωριά. Κατεβαίνοντας ἀπό τό Παρόχθιο μέ κατεύθυνση πρὸς τό Κιλκίς, θά ἀφήσωμε δεξιά μας τό χωριό Μελισσουργιό - θί κάτοικοι ἀπό τήν περιοχή Κάρς. Προχωροῦμε. Συναντοῦμε τό χωριό Κοικινιά. Ἐδῶ οἱ κάτοικοι κυρίως Καρσαῖοι, ἀλλά κι' ἀπό διάφορες περιοχές τοῦ Πόντου π.χ. ἀπό τήν Καστρικέτα. Πιό κάτω ἀπό τήν Κοικινιά εἶναι ἡ Τέρφυλλος, ἐνῶ ἀριστερά ἀφήνομε τό Πλαγιοχώρι καί πιό πάνω τό Ἀναβρυτό. Ἀπό τήν Τέρφυλλο τό Κιλκίς ἀπέχει 12 χιλιόμετρα. Ἐδῶ θά σταματήσωμε τήν περιγραφή τῶν χωριῶν, πού ἀποτελοῦν ἓνα συγκρότημα τοποθετημένο μέσα σέ ἓνα ὠρισμένο λεκανοπέδιο. Ἡ περιοχή εἶναι ὀρεινή καί γι' αὐτό ἡ ζωή παρουσιάζει κάποια ἰδιαίτερη γραφικότητα. Οἱ Ποντιακές παραδόσεις συνεχίζονται. Ἡ Ποντιακή νεολαία, σύγχρονη καθ' ὅλα, εἶναι αἰσθηματική. Στή ζωή κυριαρχεῖ ὁ συναισθηματισμός. Πρόθυμοι καί φιλόξενοι οἱ κάτοικοι σέ ὑποδέχονται μέ ἀγάπη ἀληθινή καί αἰσθήματα πηγαῖα.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Θά μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νά μιλήσωμε καί γιά ἄλλα χωριά τοῦ Νομοῦ Κιλκίς σέ προσεχεῖς μας ἐμπομπές, καθὼς ἐπίσης καί γιά χωριά ἄλλων Νομῶν, ὅπου συνεχίζονται οἱ Ποντιακές παραδόσεις καί ἡ ζωή παρουσιάζει λαογραφικό ἐνδιαφέρον.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Διάφοροι σκοποὶ καί τραγούδια.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Κοντά σας καί πάλι τήν ἐρχόμενη ἐβδομάδα αὐτή τήν ἔβρα.

. Σ Η Μ Α

Ἀκούσατε τή λαογραφική μας ἐμπομπή, πού γράφει καί ἐπιλεῖται ὁ
 Ξανθὸς Ἐσπινιάδης